

A manifestáció.

A csár manifestumát minden órában várják Szt.-Pétervárott. A minden oroszok csárjának népeihez intézendő a felhívásban ki lesz fejtve, hogy „Sándor császár elismeri az orosz nép egyhangú kívánságának jogosultságát, hogy az összehalmozódott seregmeket tovább tűrni már lehetetlen és kijelenti, hogy a jegyzőkönyv, valamint Suwalow grófnak ahhoz csatolt nyilatkozata a csári kormányának megmáshíthatlan ultimátuma, melyet a porta macacssága és Oroszország követeléseinek visszautasítása esetében a katonai exekuczióknak és hadbőrnek kell követnie a legközelebbi időben.

Nikieza levele.

Szt.-Pétervár és Cettinje közt a legutóbbi napokban igen élénk levelezés folyt.

Nikieza fejedelem egy ápril 2-áról kelt levelben így ír, védnökéhez, az orosz csárhoz:

„Európa be fogja látni, hogy a montenegróiak nem élhetnek kenyér és víz, föld és levegő nélkül. A tekger el van zárva, nincsenek termékeny szántóföldjeink, hiányzanak a kereskedelemhez szükséges támpontjaink és a sivar hegyek agyon nyomják a szegény népet. A Ceta legnagyobb része és a Brdas nem képesek táplálni a népet. Montenegró 84 négyzetmérföldnyi területből alig 40 mérföld lakható félig-meddig és ez a terület nem nyújthat, 193,329 embernek táplálékot.

„Ezenkívül Omar pasa, midőn 1862-ben a fegyvertelen és ártatlan Montenegrót megtámadta teljesen tarthatlan halárokot szab ott ki?

„Bátorkodom reményleni — mondja végül a fejedelem (!), hogy Főlségem nem lesz méltánytalan irányunkban, ha kijelentjük, hogy ily viszonyok közt sorsunkat a kadrá akarjuk bizni.“

Táviratok.

Bécs, apr. 15. A z ottomán-orosz háboru kitörése esetén Ausztria-Magyarország nem csak Bosniát, hanem Hercegovinát és Szerbiát is occupálni fogja.

Minden intézkedés megtörténtne-hogy váratlan események zavarba hozza a monarchia kormányát. A hadügyminiszteriumban a katonai actió legrészletesebb tervei, ugyszintén a mozgósításra kiadandó rendeletek és utasítások készen vannak.

Az osztrák-magyar hadsereg eshetőleges mobilisatióját több ezrednek rendkívüli dislocatiója fogja megelőzni.

Bécs, apr. 15. Görögország és Románia kormányai ügynökeik által kijelentették a nyugati hatalmaknak, hogy magatartásuk által nem akarván még növelni a mai bonyolult viszonyokból fejlődhető veszélyeket, — készek a legnagyobb tisztelettel alkalmazkodni az európai diplomácia tanácsalhoz.

Krakó, ápril 15. Orosz-Lengyelországban a kedélyek nagyon izgatottak és félni lehet komolyabb jellegű nyugtalanságtól. Ennek folytán az utasok és az utlevelek a határon még szigorubb vizsgálat alá vették. Az orosz kormányak a nihilisták is újul sok aggodalmat okoznak.

Egész Oroszországban felhívások közzétettek, melyek a népet harczra buzdítják és felkísítják, hogy a lakosság pénzt gyűjtsön és alaktíon önkéntes csapatokat.

satió niveanján álló olasz nép a figyelmes szemlélő előtt egy fokkal súlyos le — az állatvilág felő.

Mert azon nép, a melynek földjében termelt és gyökeredzik azon óriási hatalom, mely hatalmas alapját épen a már nem létezőkben, a tulvágiakban leli, azon nép, mely a keletrómai birodalom megdültevel atya lett a tudomány és művészetnek, azon nép, mely a szép művészetek ama classikus nagyjait szülte, azon nép nem tiszta lelottait! Nem azokról a nagyok- és hatalmasokról szolok, a kik a római, pizai, genuai „campo-santo“-kat emelték, és azokat a szobrászat és festészet, remekeivel díszítették. Mert hiszen minden nemzet történelme igazolja, hogy a nagyok és hatalmasokról, a kicsinyek és elnyomottakra következtetni nem lehet. Ép ugy nem lehet ez esetben az olasz népeiről sem. Mert míg a mint már említém, a „campo-santo“ tömege az előkelő és gazdag osztály által emelt ritka művészeti alkotásu síremlékekkel, a melyek a hátramaradtak kegyeletét mintegy megtestiesiteni vannak hivatva — míg amazok, a templomok és kápolnáknak az oltárok előtt, alatt és felett felállított emlékkövek által igyekeznek az elhunytak emlékeit fenntartani; addig az alsóbb osztályoknak a tulajdonképeni népnek ezen kegyelet legkisebb nyomát sem fedezhetni fel. Mert a ki látta az olasz nép temetkezési szertartásait, a kinek alkalmá volt beszoknodni ama farsangi „maszkarádóba“ öltözött és rakoncátlan gyász kíséretben, a mely a mi postakocsinkhoz hasonló gyász szekeret kíséri, a melynek elől ernyővel ellátott résében a pap mintegy conducteur ülve, expedálja a szegény olaszokat a másik világra, az állítózat nem fogja kétségbe vonni. Hiszen tekitük Velenczét, mely műremek, tudományos intézetei, és az újabb időkig fénylő hatalma és gazdagsága által a bálmat és csodálat tárgya volt és lesz, mely a világforgalom piacza lévén lakóival már századokkal ezelőtt izletté a civilisatio édes gyümölcseit; mégis ennek dacára, azon lélektani tün-

Berlin, ápril 14. A „National Zeitung“ egy párisi sürgönye szerint igen valószínű, hogy Ausztria-Magyarország occupálni fogja Bosniát.

Konstantinápoly. ápril 15. Abdul Kerim generalissimus Schumlába utazott a dunai hadsereg vezényletét átveendő. Az orosz ügyvivő még nem kapott parancsot az elutazásra.

Bukarest, ápril 15. Az orosz császár kedden Kisenewbe váratik. A trónörökös ma a Pruth mellett levő sereg felett szemlét tartott.

Konstantinápoly, ápr. 15. Egy orosz Yacht ma a kikötőbe érkezett, azon esetre, ha a parancs az orosz küldöttségnek az elutazásra megküldetik, ezt azonnal Odessába szállítsa. Melidoff még nem kapott parancsot az elutazásra. Azt hiszik, hogy Oroszország nem fog azonnal szakítani előbb tudtára hozza a hatalmaknak elhatározását, A Konstantinápolyban visszamaradt orosz alattvalók a német követtség oltalma alá helyezték. A mint a hadüzenet megjő — hirszerint Konstantinápolyban kihirdetik az ostrom-állapot.

Szt.-Pétervár, apr. 15. Illetékes helyekről jött tudósítások megcáfolták a hírt, hogy a császár követlően szenvedne, s hogy e miatt műtéten kellene keresztlü esni.

A Bismarck-ügy a birodalmi tanácsban.

A birodalmi gyűlésen a birodalmi kancellárnak szabadságidejére vonatkozó levél alkalmából Haenel csafója alapok azon állítását, hogy az ő indítványa ezen levél tárgyalását illetőleg tüntetés vagy oppositiónak nyilatkozata. Bismarck elbocsátatási kérvénye európai eseményt képez oly időben állva be, amidőn a német népképviselő szűnidőt tartott; ennek azonban kötelessége pillanatban szót emelni, hogy hangsúlyozza, mily nagy szerencsétlenség Bismarck visszalépése a külhelyzet e kritikus pillanatában. Németország nyugodt lehet, a míg Bismarck a jelenlegi politikájához hű marad. A belpolitikát tekintve is e pillanat Bismarck elbocsátására a legszerencsétlenebb volt. Az igazságügyi törvényhozás, valamint a hitfelekezeti ezen jelszó alatt „nem meggyünk Canossába“, továbbá az összes nemzetgazdasági politika Bismarck erős kezét igénylik, a kitől kiindultak, a kinek neve a rendszert jelenti, mely szerint ezen téren haladni kell. Az uralkodó nagy bölcsességének jele, hogy Bismarck elbocsátatási kérvénye e pillanatban visszautasítottat és hogy azt kikerülték. Helyettesítés sem volt kívánatos, mert ez az alkotmány módosítását igényelte, a mi legelőbb egy ad hoc organisatióra vezetett volna; így a most történt intézkedés a legjobb vala és jogilag meg nem támadható, ha az ellenjegyzés, a teljes felelősség és a birodalmi kancellárnak a birodalmi gyűléshez való állása változatlanul marad, a mire nézve szóló a szövetséges tanácsotól jóváhagyást kíván. Egy kancellárkrisis azonban a felső birodalmi hatóságok szervezetének tarthatatlanságát bizonyítja; itt egy hézag van, melynek idejekorán való betöltéséről kell gondoskodni, és erre nincs más mód, mint birodalmi miniszteriumok felállítás. Szóló pártja taktikai okokból mostanában abbahagyta a határozati javaslatot, minthogy arról értesült, hogy

nemény, melyet mintegy a civilisatio thermometereként állítottam fel, itt **ugyancsak tünémeny!** Mert ugyan ki fedezhetne fel egy párányi kegyeletet is a velenceiek temetkezésében?!

Az elhunytat beteszik valamelyik kikötőben lévő bérkába, lefektetik a papnak a díjját, ha van miből, és ezzel „punctum“ hogy már épen „magyarul“ fejezzem ki magamat. Másnap, vagy még ugyanazon nap, már a mint a concurrentek száma engedi, előjön a pap saját bérkájában kíséretével és miután a két bérkát egybekapcsolták megindul a menet, akarom mondani eleveznek a „sirok szigetjére“. Még egy könny sem savanyítja a lagúnák vizét!

Ehez hasonló módon, minden részvét nélkül történnek a temetkezések az egész provincián. Habár az alsóbb osztályok ezen állatias közönyének és részvétlenségének indító okát a nép súlyos erkölcsi és vagyoni állapotában feltalálhatnók, mindazonáltal bámulatos jelenség, hogy egy nép, mely a legmélyebb vallásos érzelmektől van áthatva, mely a lélek és kedélyre, tehát a finomabb érzelmekre ható dal és zene iránt annyira lelkesül, mely a civilisatio jótékony mezejét már oly régtől fogva élvezi: miként tanusíthat oly hideg közönyt azok iránt, kik neki az életben oly kedvesek voltak, és a kik szívéhez oly közel állottak?

Mindezekkel szemben látva a mi népünk utolsó kegyelet nyilvánításait, látva ama tisztelet lerovást, melyet rokonok, barátok és ismerősök fájdalmas részvéte gyakran a magasztoság emel, és melyet eltekintve a különbözöl vallások szerint megkívántat szertartásoktól, nagyobbára szomorú egyszerűség jellemez, mindezeket látva: soha senki sem fogja tőlünk a civilisatio iránti erős hajlamot megtagadhatni!!

Schvarcz Gyula.

erre — habár csak alaki okokból — nem lehetett többséget nyerni.

Bülow államtitkár kijelenti, hogy sem az ellenjegyzést, sem a birodalmi kancellárnak teljes felelősségét illetőleg annak szabadságideje alatt nem fog változás történni.

Beningsen hangsúlyozza az illendőséget, mikép a birodalmi gyűlés köszöntőt fejezze ki, hogy a birodalmi kancellár ezen kritikus pillanatban, megtámadt egészsége dacára, a helyén való megmaradásra rá engedte magát bérni; meggon-dolandó azon állás, a melyre Németország a hatalmak között a császár és a kancellár által alig 12-év alatt emelkedett, egy állásra, mely bámulatot és félelmet gerjesztett, most már azonban a birodalom békés betöltését engedi. Eza császárnak és a kancellárnak érdeme, és ezzel szemben a nemzet képviseletét az elismerés kötelessége illeti. — Alakilag Bismarck levele meg nem támadható. A legfelsőbb birodalmi organumok szervezését mulasztathatnának tartja, ez azonban a birodalmi kancellár távollétében általában czélszerűlt; szövetséges államban ezen kérdések nehezebben oldhatók meg, mint egyéges államban. Szóló és pártja reménylik, hogy az alkotmány házai a birodalmi miniszteriumokat illetőleg be fog töltetni, és oly intézmények létesíttetnek, a melyek a kancellár állását megkönyítik, — Bismarcknak hivatalába visszatértekor ez irányban fognak közreműködni. Németországban nagy bizalmatlanság uralkodott, hogy az egyéges államot dhajtják; Bismarck neve és a kormányzás elvei e bizalmatlanságot átvősen ellensúlyozták. Ezután hangsúlyozza a felelős pénzügyszagazat szükségét, esetleg annak Poroszországgal együtt egy személyben egyesítését, s végül reményli, hogy a kancellár, ha erőben gyarapodva visszatér, a birodalmi gyűléssel megkezdí Németország baállapotának a fennálló alkotmány alapján való tovább fejlesztését.

Windhorst (Meppen) helyesi Bismarck külpolitikáját, de a belügyit rosszalja; ismerni dhajtja a kabineti rendelet szövegét melylyel Bismarck szabadságra bocsátottat, csak ezután fogja a birodalmi gyűlés eldönthetni, vajjon az ügy a bizottságokhoz nem utasítandó-e. — Miután még Bülow Windhorst ama kérdésére, vajjon mai nyilatkozatát a birodalmi kancellár megbízásából tette-e, — igenlőleg válaszolt: — Windhorst kijelenté, hogy ume kérdést minden újabb nyilatkozatnál ismételni fogja. Ö egyébiránt két helyettesnek kirendelését alkotmányellenesnek tartja, — Bismarck levelét csak oda magyarázhatja, hogy a kancellár az ügyeket tovább vezeti és ezekért felelős marad.

Miután Kleist-Retzow a birodalmi kancellárnak a politikai gyakorlat fennmaradását kiemelte, és Bethusy-Huk hangsúlyozta, hogy a kancellárnak szabadságolása a birodalom fejlődését nem fogja feltartóztatni és a birodalmi miniszteriumok annyit nem végezhetnek mint a mennyit a császár, Bismarck és Moltke a hadsereggel tettek: — a Bismarck levele fölötti vitatkozás külön indítványozás nélkül bezáratott.

Nagyszebeni Ubyrikiák.

Nagy-Szeben, apr. 15.

A Budapesten megjelenő „Arbeiter-Wochen-Chronik“ m. é. december 10-dikéről kelt 60. számában egy nagyszebeni tudósítást adott közre, melyben a következő hajmeresztő eset volt előadvá:

Mitter János alsóausztriai születésű pék-legény teljes 40 éven át dolgozott itteni pék-mestereknel; tavaly szélhűdés következtében oly nyomorék lett, hogy kezét, lábát nem használhatván és egyáltalában megmozdulni nem tudván, a helyi Ferencz József kórházba került, hol fél évig tartották, mely idő elteltével a fennálló szabályok alapján, melyek szerint valamely beteg fél-évnél tovább meg nem tartható az állam által is segélyezett közkórházakban, ha az ápolási és élelmezési költségek fődőzése biztosítéka hiányzik, a kórház igazgatósága nevezett nyomorék embert a városnak átadta, mely őt a városi menházba (Siechenhaus) vitette. Itten Mittert egy kamarába fektették, hol kilencz napig hagyták, minden ápolás nélkül. A szánandó rémségesen orditozott; a szivtelen gondnok (Verwalter) nem törődött vele és ekként csak akkor kapott egy falat edelmet, ha azt saját szájkutól megvonták, a menházba befogadott emberek, kik ezen „mintaszerű“ intézelből koldulni járnak ki a városba. Arról szó sem volt, hogy a mozdulni nem képes nyomorékot valaki megtakaríthatta volna, minek következtében a kamarában oly kiállhatatlan bűz fejlődött ki, hogy senki sem közeledett a beteghez, ki saját sárában fetrengve, kukaczoctól és férgek-től kinoztatva, tízed napra ugyszólvá átlenludá kilelkét.

A „Hermannstädter Zeitung“ m. é. december 16-dikán megjelent 295. számába a pesti lap tudósítását átvérvén, felszólította a megtámadott közökeget az ellenök emelt súlyos vád megcáfolására.

De a menház emberei bizva tageblattos jó politikai magukviselésben, elterjedt messze elágazott sógorságokban és abban, hogy a tanácsbeliek a küszöbön levő tisztújítást is fogják tekin-

tetbe venni, a földzult közvéleménnyel szemben egy árva szócskával sem czáfolták meg az iszonyatos vádat, mely körülmény a kétkedőt azon gondolatra vezethette, hogy a leirt eset csakugyan megtörtént.

Első sorban sajtópórt kellett volna hogy indítsanak a kérdéses támadás szerzője ellen, mert így legbiztosabban bizonyíthaták volna be, hogy a fejökre rávolasztó tény merő rágalom. Volt azonban elég okuk, hogy ily kísérletet ne kockáztassanak.

A helyett mindent megkísérlettek, hogy a fenemlített pesti lap kitudott levelezőjét, egy Schubert nevű pék segédat, mint legveszedelmesebb tanut, a városból valahogy kituszkolják. Há is mentek Schaffier pékmesterre, kinél Schubert négy évig dolgozott és nem nyugodtak, míg Schubertnek fölmondott. Csádjukat még sem érték el, mert az elbocsátott a városban másutt kapott munkát és jelenleg is itt van.

Ámbátor a tele torokkal öndicekvő szász „Culturmission“ ily felföldözéssel hatalmas oldal-dóftést kapott, a dolgot már nem lehetett agyonhalgatni, miután nem csak a helyi sajtóban volt érintve, hanem az év elején a „Pester Lloyd“ egyik szebeni tudósításában is föl volt említve, mit az erkölcsös „Tageblatt“ kevesebb „sittlicher Ernst“-tel, de annál vastagabb cynismussal „saját fészke bemoskolásának“ nevezett.

Waechter főispán tehát már akkor meghagyja az alispánnak, hogy ezen ügyet vizsgálja meg.

Az alispán a polgármestert, ez meg a vádlott menházgondnok személyes barátjaiból összeállított bizottságot küldött ki.

Ezen commissio mintegy csnfáságra elugulatlan és független tanuk helyett a menház szolgazsemélyzetét hallgatta ki, melynek szolgálatban maradása a gondoktól függ, kiről a városban beszélték, hogy egy Dubraviczki nevű szolgát, mert a polgármesternél a menházban folytatott istentelen gazdálkodás miatt panaszt emelt, agybe-főbe vert, a ruhát testéről letépte és 10 napra száraz kenyér és víz mellett koterbe dugta legyen.

Ilyformán az egész casust szépszerüleg elakarták simítani; e hó elején azonban kemény rendelet érkezett le a belügyminisiteriumtól a főispánhoz, hogy a dolgot szigoruan vizsgáltaassa meg. A főispán erre Gibel alispánt küldte ki, azon meghagyással, hogy a vizsgálatot személyesen vigye keresztül. A tanuk kihallgatása folyamatban; azalatt nyakra-főre utításokat visznek véghez a menházban, hogy a régi disznóság nyomai onnan eltűnjenek.

Egyébiránt a Mitter-féle Ubyrikiada nem az első ezen philanthropikus intézetben; mint nekem bizonyosként beszéllek egy Prachtl nevű idevaló cipizős nyomorék anyósát is napokig hagyták saját tisztátalanságában gyámoltalanul heverni, ha csak a beteg édes leánya nem jött az intézetbe, hogy szegény anyját takarítgassa.

A hazai ipart pártoló egyeslet közgyűlése.

A hazai ipar pártoló és terjesztő egyesület april 16-ikén d. a. 10 órakor tartá meg alakuló közgyűlést a pesti megyeház dísztermében.

Báró Simonyi Lajos megnyitván az alakuló közgyűlést, jelentette, hogy az egyesület alapszabályait a belügyminisiterium helybenhagyta, s miután a szabályzerű 500 tagnál (mennyi az alakuláshoz szükséges) jóval több jelentkezett, az alakulást kimondja. Ezután tartalmas és több pontnál zajos helyesléssel fogadott beszédben adja elő az egyesület célját. Nem akar az egyesület a 40-es években alakult „védegyletek“ nyomába lépni, melyek követelőleg, nagy zajjal s az akkori időkben teljes joggal tüntettek a magyar ipar mellett. A magyar ipar tespedésén, pangásán társadalmi uton segíteni nem lehet. Ennélfogva az egyesület célja szerényebb. Az ipar vizárgása fokmérője lévén valamely állam jólétének, elnök dhajtja, hogy e mérő minél magasabb fokot mutasson. Az egyeslet szellemi közvetítő lesz a termelők és fogyasztók között. Egyéb czélt nem tűz ki s azt hiszi, hogyha ennek meg képes felelni az egyeslet, ugy nagy házagot pótol.

Galgóczy Károly örvendetes eseménykép bajelenti, hogy az első hazai takarékpénztár az egyeslet céljaira 100 forintot adományozott, (Jegyzőkönyvileg köszönet fog a társulatnak szavaztatni.) Szatmáry Pláthy Idagtsági díjain kívül 9 forintot adományozott az egyesletnek.

Elnök felhíván az indítványozni szándékozokat; Szatmáry Károlyné ajánlja, hogy a vidéki iparosokhoz körlevél menesztessék, melyben azok kérdeztessenek meg; mennyit s mily árny képesek előállítani bizonyos árúrból mennyi készletük van; s hol van legjobb piacuk?

Az indítvány vitára adott alkalmat. Szabok y Adolf nem egyezettkezh, de a vidéki iparegyletekhez dhajtja jutatsat a felhívásokat. az elnök javaslata oda terjed, hogy a felhívástól eredményt várván az küldessék szét, de ne az alakulóban levő gyűlés, hanem a leendő választmány által.

A tárgyhöz szóltak még Hegedűs Sándor az elnök intentója értelmében, Mudrony Soma és Kerkapoly Károly. Határozatba ment, hogy a vidék iparosai, illetőleg iperos egyleteivel a nagy választmány fogja magát érintkezésbe tenni.

Más indítvány nem tétetvén, az ideiglenes elnök elrendeli a végleges választást, melynek eredménye a következő volt. Megválasztottak: Elnök: báró Simonyi Lajos és Veres Pálné; alnökök: Tarnoczy Gusztáv és Kállay Béni. A választmány következő hatvan tagból alakult meg.

Rudnay Józsefné, Szathmáry Károlyné, Sz. Szentpály Janka, Góczy Pálné, Gróf Szapáry Gyuláné, De Gerandó Anleónia, Gróf Teleky Sándorné, Benitzky, Ödönné. Br. Laffert Antalné, Kühnel Ignáczné, Marschalkó Leóné, Szathmáry Király Pálné, Palóczy Kotz Judith, Pechata Louisa, Buljovszky Lilla, Kármán Lajosné, Várady Gáborné, Góczy Sándorné, Br. Bornemisza Ignáczné, Br. Kemény Kálmáné. Irádi Béla, Veres Pálné B. Hermin, Kállay Béni, Damjanich Jánosné, Bánovics Kajetánné, Kellen Józsefné, Ugron Lázárné, Székely Imréné, Kemény Nándorné, Bischitz Dávidné, Kerkapoly Károly, Br. Simonyi Lajos, Galgóczy Károly, Mudrony Soma, Ráth Károly, De Gerandó Atilla, Kubinyi Lajos, Steinacker Ödön, Szentkirályi Mór, Gr. Teleky Géza, Schnirer Gyula, Bakay Nándor, Streitmunn József, Liptay Pál, Hegedűs Sándor, Szivák Imre, Dr. Szabóky Adolf, Weiss Bernát Ferencz, Novelli Antal Gr. Nemes Nándor, Gömry Szontagh Pál, Gyapay Dénes, Tátrai József, Raisz Aladár, Posner K. Lajos, Pilisy László, Oppody Alajos, P. Szathmáry Károly, Gelléry Mór és Dobránszky Péter.

Megalakulván így a választmány is, a jelenlevő megválasztottak köszönetet mondtak a bizalomért s azzal az ülést báró Simonyi Lajos emelkedett beszéddel bezártá.

A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1877. márcz. 23-án tartott természettudományi szakülésre Dr. Réthy Mór tett előterjesztést a hő és a villanyosság mozgásáról a rudakban és réteges közegekben.

Ismeretes azon tünemény, hogy ha akármilyen anyagból készült vastag lap egyik oldalán egy ideig melegítették, ugy, hogy a melegség ezen oldalról a túlsó felé áramlik, s ha azután az első oldal hirtelen a túlsó hőmérsékére lehűtetik, akkor az imént lehűtött oldal rövid idő múlva megint melegebbé fog válni a másikkal, Miként W. Thomson, angol tudós számításai mutatják, — s e számításokat az észlelet is igazolja, — tökéletesen egyező villanyos tünemény s pontosan ugyanazon matematikai törvények szerint létesül a tengeri telegrafok drótjában, a kábelben. Haugyanis egy ideig villanyosság áramlik a kábel egyik végétől a másik felé, — s megjegyzendő, hogy a villanyosság mindig nagyobb feszülty helyről a kisebb feszülty felé áramlik, ép ugy mint a hő a magasabb hőmérsékű helyről a kisebb hőmérsékű helyre, — s ha azután az áram megszakítatván a két végnek villanyos feszélye hirtelen kiegyenlítették, akkor rövid idő múlva ismét azon végnek lesz nagyobb a feszélye, a melyik a kiegyenlítés előtt is nagyobb volt.

Thomson ezen vizsgálatait kivonatossan közli Maxwell „Electricity and Magnetism“ című munkájában, kapcsolatban a kondenzátor elméletével saját elvei szerint. Az utóbbi tárgyalást különösen jellemzi, hogy a kondenzátort több különböző nemű rétegből állónak tekintti, hogy az egyes rétegekben különbözőgyorsasággal történik a villanyosság vezetése és oszlódása; a számítások továbbá föltételezik, hogy a kondenzátor rétegek vastagsága összesen vége is kicsiny. Maxwell e vizsgálataiból kiittük, hogy a konaanzátoron hasonló tüneménynek kell jelentkeznie azzal, a miit Thomson a kábelről kimutatott, (a mit különben észleletekből rég óta tudunk), de megjegyzji, hogy a két rendbeli tünemény lefolyása matematikai tekintetben szigoruan véve teljesen különbözik egymástól.

Ezen vizsgálatok arra indították elhadót, hogy a következő feladat tárgyalását tűzze kimagasló: Bizonyos számú, egyenes vagy meggörbített henger alakjával bíró test egymásután sorakozva ugy hogy alapjaikkal érintkeznek együttesen körülburkoltatnak roz villany (illetőleg hő) vezetővel; a hengerek alapja egyenlő; mindegyik henger anyaga egyenmő, de az egyik anyaga másképen viseltetik a villanyosság (illetőleg a hő) irányában mint a másiké. Minő törvények szerint történik a villanyosság (és a hő) vezetése és oszlódása föltéve, hogy az u. n. villanyos indukció elhanyagolható? A vizsgálatok távol vannak még befejezésüktől s előadó csak az alapul szolgáló elveket s a követett módszert közli azon megjegyzéssel, hogy ezt nem a prioritás megemlése végett hanem egyessgyedül azon szándékból teszi, hogy a kérdés iránt mielőbb érdeket költson az esetre is, ha a feladat teljes megoldása erejét, netalan fölállmulná.

2. Azután Koch Antal adja elő Hauer és Stache, dr. Pávay E. (Kokán J. kivantata nyomán), Herei K. Tschernák G. és dr. Herbach E. vizsgálatainak eredményeit Torozsó vidékének földtani szerkezetéről.

Bold. Dr. Pávay Elek erdélyi születésű geológus Torozsó vidékéről kéziratban egy munkát hagyott hátra, melyből a geológiai viszonyokat tárgyzó részt Gókán János ur, a m. k. földtani intézet gyakornoka, kivonatossan beküldte, hogy azt, a mennyiben használható adatokat tartalmaz, nál társulatunk közölje. A kivonatnak áttekintése után azonban meggyőződünk, hogy az abban fog-

Margitszigeti gyógyfürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.
36° E. meleg ártéri forrás — porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők zuhanykabinokkal nagyarányú kórt — 300 teljes kényelemmel berendezett szoba — társalgási terem — küll- és belföldi lapok — naponta zené.
Kórházak, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező eredményekkel használtatott:
Kőszvény — az ízületek, izmok, csontok, idegek, bőrt, és a csuk, kőszvény, ízületi behatások, typhus, tüdőgyulladás, és a csontbajokat, csontszét, ízületi bajokat és károsítókat gyógyító elváltozások. — Fájdalmas hegek, merevség, hűdés — Bőr-bántalmak. — Vese- és hólyagbetegségek. — Méh- és hüvelybántalmak.
A hévíz belsőleg eredményekkel használtatott: illó gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál.
A szigetén van gyógyszerár: rendelő orvos dr. Verzár.
Börteként úgy a fürdő, mint a menüjegyek együttes váltásánál árelengedés.
A szigetén lakók a fürdő használatánál és a menüjegyeknél előnyben részesítik.
A fürdővel órákint kétszer közlekedés. (162) (1-6)
A nyári idény május 1-én megnyitottik.
A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőségtől iródban.
A margitszigeti felügyelőség, utolsó posta: Ó-Buda.

Stein János

KÖNYV-ES ZENEMŰ-KERESKEDESEBEN KOLOZSVÁRT KAPHATÓ:

- FATINITZA.** Teljes zongorakivonat 2 kézre. Suppétól. Ára 2 frt 70 kr.
- FATINITZA.** I. Potpourri zongorára átirta Genée R. Ára 1 frt 50 kr.
- FATINITZA.** II. Potpourri zongorára átirta Genée R. Ára 1 frt 50 kr.
- FATINITZA.** Francia négyes Strauss E.-től. Ára 60 kr.
- FATINITZA.** Keringő (Walzer) Strauss E.-től Ára 90 kr.
- FATINITZA.** Francia-Polka Roth-tól. Ára 60 kr.
- FATINITZA.** (Reporter)-Polka a szerzőtől. Ára 60 kr.
- FATINITZA.** Induló a szerzőtől. Ára 60 kr.
- FATINITZA.** Operette német szövege. Ára 50 kr.

Továbbá ugyanott kapható:

- Bouquet-Walzer.** Ára 80 kr. Játssza Pongrácz zenekara.
- Sérénade-Walzer.** Ára 95 kr. Játssza Salamon Zenekara.
- LEGUJABB.**
- „A szép bécsinők“** Walzer. Ára 1 frt 20 kr.

Továbbá ugyanott kaphatók

következő régebbi és újabb közkezdességi tánczdarabok:

- I. Francia négyesek:**
- Fahrbach Fülöp ifj. Mignon négyes. Ára 60 kr.
- Fahrbach Fülöp ifj. Hinüber-herüber négyes. Ára 60 kr.
- Dufils. Herczegasszony-négyes. Ára 1 frt.
- Kaulich, Trapezant-négyes. Ára 54 kr.
- Salamon, Ilona négyes Ára 50 kr.
- Strauss Ed. Angot-négyes. Ára 60 kr.
- II. Keringők:**
- Arditi, Csók-keringő. Ára 60 kr.
- Fahrbach, Erinnerung an Jos. Strauss-keringő. Ára 80 kr.
- Fahrbach, A Balaton taván. Ára 80 kr.
- Godfrey, Songes d'Amour. Ára 1 frt 20 kr.
- Kaulich, Nach neuem Maass. Ára 80 kr.
- Parlow, Coventgarden-Klänge. Ára 90 kr.
- Strauss Ed. Deutsche Herzen. Ára 80 kr.
- Strauss Ed. Denevér. Ára 90 kr.
- Strauss Joh. Tausend und eine Nacht. Ára 80 kr.
- Dufils, Prinz Conti-keringő. Ára 90 kr.
- Fahrbach, Nordpolfahrer-keringő. Ára 80 kr.
- Godfrey, La Bouquetière Ára 90 kr.
- Kaulich, Bouquet-walzer. Ára 80 kr.
- Leocq, Angol-Walzer. Ára 90 kr.
- Waldteufel, Herczegasszony. Ára 1 frt 20 kr.
- Strauss, Ehret die Frauen. Ára 80 kr.
- Strauss Ed. Fatinitza. Ára 90 kr.
- Strauss Joh. Wiener Blut. Ára 80 kr.

III. Mazurka:

- Baur, Die schwarzen Tasten. Ára 27 kr.
- Fahrbach, Schwarze Auglein. Ára 50 kr.
- Mannsfeld, Die Zigeunerin. Ára 60 kr.
- Strauss Ed. Herz und Welt. Ára 60 kr.
- Fahrbach, Galambbugás Ára 50 kr.
- Dufils, Angot. Ára 78 kr.
- Roth, Centifolie. Ára 42 kr.
- Mannsfeld, Heimliche Liebe. Ára 60 kr.

IV. Gyors-polka:

- Fahrbach, Meter-Polka. Ára 50 kr.
- Strauss Ed. Knull n. Fall Ára 60 kr.
- Fahrbach, Nur löschten. Ára 45 kr.
- Fahrbach, Circus-Polka. Ára 50 kr.
- Strauss Ed. Über Feld u. Wiese. Ára 60 kr.
- Fahrbach, Gut militärisch. Ára 50 kr.

V. Francia-polka:

- D'Emont, Cri-Cri Polka. Ára 40 kr.
- Fahrbach, Federleicht Ára 50 kr.
- Gangl, Giroflé-Girofla. Polka. Ára 45 kr.
- Rosenzweig, Kri-Kri Polka Ára 50 kr.
- Schindler, Der Wenzel kommt. Ára 50 kr.
- Strauss Joh. Denevér-Polka Ára 60 kr.
- Déransart, Herczegasszony-Polka. Ára 1 frt.
- Fahrbach, Chinesische Fächer-Polka. Ára 50 kr.
- Roques, Angot-Polka. Ára 60 kr.
- Roth, Fatinitza-Polka. Ára 45 kr.
- Strauss, Von Land zu Land. Ára 60 kr.
- Suppé, Fatinitza (Reporter) Polka Ára 60 kr.

VI. Rezgő-polka:

- Ruzsicska, Meine Minna. Ára 48 kr.
- Ruzsicska, Ykalla. Ára 48 kr.

VII. Galopp:

- Michaelis, Angot-Galop. Ára 60 kr.
- Roth, Austin-Cancan. Ára 45 kr.

VIII. Indulók:

- F. F. Török induló. Ára 60 kr.
- Gangl, Angot-induló. Ára 48 kr.
- Strauss J. Persa-induló. Ára 42 kr.
- Suppé, Fatinitza-induló. Ára 60 kr.
- Fahrbach, Trapezanti-induló. Ára 60 kr.
- Reinprecht, Edelsheim Gyulai-induló. Ára 60 kr.
- Strauss J. Egyiptomi-induló. Ára 54 kr.
- Zágonyi, Székelyföldi-induló. Ára 50 kr.

Ugyan csak

STEIN JÁNOS

KÖNYVKERESKEDESEBEN KOLOZSVÁRT KAPHATÓ:

Magyar méheszkönyv.

Irta Farkas Mihály. Harmadik kiadás. Ára 50 kr.

Ügyes Mari,

a kis könyhakertész. Metzger műve után magyarítá István bácsi. Második kiadás. Ára 50 kr.

Takarmány-növények

ismertetése és tenyésztése. Irta Farkas Mihály. Második kiadás. Ára 50 kr.

Kereskedési növények művelése.

Irta Reischer E. Ára 50 kr.

Jutenyésztés és gyapju-ismeret.

Irta Reischer E. Ára 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertésenyésztés.

Irta Dely M. Második bővített kiadás. Ára 50 kr.

Apró majorság,

vagyis a baromfi-tenyésztés foglalatja. Irta Farkas Mihály. Ára 50 kr.

A bogyár-gyümölcs tenyésztése.

Irta Farkas M. Ára 50 kr.

A dinnye-tenyésztés foglalatja.

Irta Farkas Mihály. Ára 50 kr.

A szarvasmarha tenyésztés.

Irta Kégly Sándor. Ára 50 kr.

Eperfa- és selyemhernyó-tenyésztés.

Irta Áron Ede. Ára 50 kr.

A szarvasmarha haszonvétele.

Irta Kégly Sándor. Ára 50 kr.

A szőlőművelés kátéja.

Irta Perlaky Mihály. Ára 50 kr.

Khiva dinnyésze.

(A Syz — Deria vidék dinnyének ismertetésével.)
1875. évben Közép-ázsiai utazásában tett tapasztalatai alapján.
Irta Öndy Bertalan. Ára 1 frt 20 kr.

Tűzoltók zsebkönyve.

Vezérfonal tűzoltó-egyletek alakítása, s a már fennállók elméleti és gyakorlati tovább képzésére; hasznos minden tűzoltónak.
Kiadja Schmidt Sándor és Székán Sándor. I. évfolyam.
38 ábrával. Ára 1 frt 60 kr.

A Tamási Testvérek csódtömegéhez tartozó

künn lévő bolti követelések; árverés útján birtokomba jutván, felkérek mindenkit, hogy még hátra lévő tartozását, tekintve azt, hogy már majdnem egy éve mióta a csódtömegnyit. Kolozsvárt a főterem lévő divat üzletben mentől előbb és legkésőbb a 30-ik napjáig kifizesse, hogy ez által a perutoni felhajtástól megkímélve legyenek.

Kolozsvárt, 1877. április 8-án

(146) (3-3)

VOITH JÓZSEF

(161) Egy jó karban lévő
SINGER-féle varrógép
jutányos áron eladó.
Értekezhetni hídelen nagyutca
26. szám alatt.

Nehézkört

(nyavalyatörést) levél által gyógyít
dr. Kállisch különleges orvos
Neustadtban, Dreda (Szászország)
Eddig 8000-nél többet kezelt sikerrel.
(37) (12-*)

„VICTORIA“ biztosító társaság

Kolozsvárt

(alapított 1865-ben.)

Forgalmi kimutatása:
(1875 dec. 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865) — 1874 év végéig o. é.	19,606,023 ft. 99.
Bevétel 1875. évben	2,602,042 „ 78.
Összesen:	22,208,066 ft. 72.
Kifizetett károk kezdettől (1865) — 1874 év végéig o. é.	6,680,656 ft. 27.
Kifizetett károk 1875-ik évben o. é.	793,469 ft. 47.
Összesen:	7,474,125 ft. 74.
Kiosztott nyereség kezdettől 1875-ik év végéig o. é.	439,738 ft. 69.
Évi díj bevétel	1,000,000 „ —

Biztosításokat fogad el:

- a) tűzkárok ellen, (ha villám-csapás által okozottak is) épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
b) jégkárok ellen, teljes kártérítéssel;
c) az ember életére, minden módzatokban, és közvetít
d) a túlélési csoport biztosításokat.

A folyamatban lévő száma és gabonakészlet biztosítási igényre különösen felhívják a közönség figyelmét. Biztosítatlak ugyanis tűz ellen mindenféle gabonaművek, asztalokban vagy csúrokban, úgy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt.

Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biztosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együttesen adják fel — különös kedvezmények nyújthatnak.

Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek használata naponként általánosabb lett, minék folytán az elcséplés az eddigénél gyorsabban történik, a „VICTORIA“ azon kedvezményt léptette életbe, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel cséplétték, egy havi tartamra is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást.

Elcséplés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentettik; a szemre is kiterjed.

Az ügykezelések utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágosításokat, nyomatványokkal szolgálni, a biztosításokat folyton és esetleges kívánságokat ide bejelenteni.

Központi iroda: Kolozsvárt, főter 26. szám.
Vezér-ügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szeben.
Fő-ügynökségek: Arad, Brassó, Debrecen, Eszék, Győr,
Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskegek, Nagy-Enyed, Pozsony,
Szeged, Temesvár és Triest.
Videki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében. (12) (15-*)

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindig biven és pontosan megfelelően, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemről ment intézet által eszközöltetni.

„VICTORIA“ biztosító társaság.

(73) Beküldetett. (4-*)

CHINA-SZÖRP.

A Grimault és társa, gyógyszerész által készített vastartalmú China-szörp, a gyógyászat birtokában lévő két legjobb erősítő szert egyesíti, t. i. a China-héj, a legjelesebb erősítő szert és a vasat, a vér egyik főelemét. Ez a párisi orvosok által leggyakrabban ajánlt gyógyszer nők és fiatal lányok számára, a kik gyomorban, alékóban, fehérfejlásban s tisztulási rendellenességben szenvednek. Kitiűti hatékony gyermekek, agok és oly egyének számára, a kik vérszegénységben szenvednek; gerjeszt a étvágyat, elősegíti az emésztést s visszaadja a vér természetes színét.

(119) (4-*)

A szép iránti érzék

minden embernél főtényező; nem fog tehát senkinek csodálkoznia azon, ha bármely állású nő valami börtöltető szert akar használni.

Legeredményesebb, leghatásosabb és a mellett tökéletesen ártalmatlan bőrlélmító szerek bizonyult be a mérnökülkü, hivatalosan megvizsgált, valódi párisi dr. Lejosse-féle

„RAVISSANTE“

mely ezer meg ezer helyen és férfi által felülmulatlan bőrtisztító és szépítő szerül ismertető. A világhírű „RAVISSANTE“ a leggyöngédebb és legfiniszebb bőrlélmítást eszközöl, tisztítja, simítja és megvilágítja a bőrt, az arcnak gyöngéd színt ad, puhává és ruganyossá teszi azt, a lég behatásaitól megóvja, elűzi a pattanásokat, sepiűt, máfoltokat, arcz- és orrvörösséget és foltosagossá teszi minden kendőzőnek használatát.

Ki a „RAVISSANTE“-től naponként egyszer ujhegyével arczát, vagy testének bármely részét bőrtörőssel, meggyözteték néhány percet a törőlközés után, hogy minő majdnem csodálatra méltó hatása van annak.

A t. gyógyszerész urak, megrendeléseikkel ha valódi és hamisítatlan „RAVISSANTE“-t akarnak kapni, mint eddig, ezúttal is egyenesen forduljanak a központi székhelyük raktárhoz

SCHWARZ HENRIK-HÉ, Budapest, Mária Valéria-utca 9. szám.

Egy nagy eredeti párisi üveg Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Egy kis eredeti párisi üveg Ára 1 frt 50 kr. o. é.

Kapható valódi minőségben: Kolozsvárt VALENTINI ADOLF ur gyógyszerházában.